

Kunst 4.-6. klass

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste

Õpilane:

- 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
- 5) analüüsib oma teost ja tööd;
- 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

Õppesisu	Õppesisu konkretiseerimise ja täiendamise võimalusi		
	4. klass	5. klass	6. klass
SISUKÜSIMUSED (<i>jutustus, teose mõte, sõnum</i>)			
Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.	Kujutatavaga seotud tunnete ja loo edastamine, neist rääkimine. Illustratsioonide vaatamine, võrdlemine, ise lugude illustreerimine.	Peategelased, kõrvaltegelased, olulise rõhutamine (suuruse, asukoha ja värvi abil). Sisult sobiv taust.	Piltjutustuste võrdlemine (koomiks, animatsioon, fotoseeria, keskaegne maal). Kaader.
VORMIKÜSIMUSED (<i>kujutamiskiivid, ruum, värv, kompositsioon</i>)			
Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletõõtmine kujutamisel.	Inimeste, olendite, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine kujutluse ja fantaasia järgi, oma elamuse edastamine. - Inimese täisfiguur eestvaates, portree eestvaates. - Loomad, linnud, okas- ja lehtpuud	Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste vaatlemine ja omal viisil kujutamine (loomingulistest tööstes). - Tegevuses inimene külgsuunas (kõndimas, jooksmas jne). Portree. - Loomad, linnud, putukad, taimed, maapind. Ilmastiknähtused	Elusolendite kujutamine iseloomulikus asendis, paigal ja liikumises (temaatilistes tööstes). - Täisfiguur keerulisemates asendites. Tegelasel karakteri/ meeleolu kujutamine. - Loomad, linnud, putukad.

	<p>eri aastaegadel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tehisvormid: ehitised, sõidukid (tasapinnalisena). 	<p>(vikerkaar, aastaajad).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erinevad ehitised (maja, loss, sild jne), masinad. 	<p>Taimeosad (vars, oksad, võra, lehed jne), loodus eri aastaegadel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objektide omavahelised suurussuhted. Linn, maastik.
<p>Metoodilised abivahendid ja võtted</p>	<p>Vormide ülesehitamine lihtsamatest (geomeetiline) algvormidest (voolimisel, meisterdamisel, joonistamisel, maalimisel): kera, silinder, ring, ruut, kolmnurk.</p>	<p>Geomeetriliste vormide abivahendina ja loominguline kasutamine (... koonus, kuup, risttahukas jne).</p> <p>Kujutamine siluetina.</p>	<p>Abivahendina liigendnukud (paberist, traadist jne).</p>
<p>Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Punkt, joon, pind (nende karakter). - Meeleolu väljendamine värvide ja rütmidega. - Uute värvitoonide saamine (segamine, katmine). - Rütmide loomine pinnal ja ruumis, muster. - Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberi-formaadi erinevad suhted). 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontuur ja pinnamuster (faktuur). - Põhivärvid ja nende segamisel saadavad II astme värvid. - /Helestamine ja tumestamine/. - Pildi ülesehitus e kompositsoon. Pildipind, objektid ja taust (foon). - Korrapärane rütm, ribaornament. - Objektide osaline kattumine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Värvide koosmõju. - /Soojad ja külmad värvid/ - /värviring/ - Vaba rütm, pildielementide rühmitamine. - Sümmeetria. - Pildiruum. Suuruse näiline vähenemine kauguses. Silmapiir.
<p>DISAIN (tarbevormid, graafiline disain, keskkonnad)</p>			
<p>Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitiskeskkonnas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kujunduskunst, kunstniku roll esemete kujundamisel. - Tarbevorm. Igapäevaste tarbeesemete välimus ja otstarve. - Erinevate ruumide ja keskkondade kirjeldamine (tuba, elamu, korter, suvekodu, kool, muuseum, 	<ul style="list-style-type: none"> - Erineva funktsiooniga ruumide ja keskkondade iseloomulikud sisustus- ja kujunduselemendid. - Erinevad trükised igapäevaelus (raamatud, ajakirjandus, trükireklaam, plakatid, sildid, pakendid, kaardid), kujundus- 	<ul style="list-style-type: none"> - Loodus- ja tehiskeskkonna visuaalse ilme seos inimese tegevusega (inimene kui looja ja kasutaja). - Erineva funktsiooniga hooned ja ehitised (lähikäik). - Liiklus- jt lihtsad märgid.

	<p>kaubanduskeskus, linnaväljak, aed, park...).</p> <p>- Raamatukujundus: kaanekujundus, illustratsioon. Illustraator.</p> <p>Lemmikraamatud.</p>	<p>elemendid, märgatavus, eelistused.</p> <p>- Kiri: tekst ja pealkiri., initsiaal.</p> <p>Tähtede kujundamine.</p>	<p>- Teksti kujundamine. Arvutikiri.</p> <p>- Kujundamine teatris: lavakujundus, dekoratsioon, kostüüm, grimm jne.</p>
<p>Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.</p>	<p>- Lihtsamate esemete kujundamine – kuju andmine (voolimine, voltimine, meisterdamine, idee esitamine joonise v maketina).</p> <p>- Nt: mänguasjad, ehted, nõud, tarbeesemed.</p>	<p>- Kujunduselementide valimine, kaunistusmotiivide loomine, paigutamine.</p> <p>- Nt: kaart, pakend, köide, vaas, kott, T-särk, vöö jne.</p>	<p>- Oma lähema ümbruse kujundamine, meeleolu loomine (stend, tähtpäevaks ruum, pidulaud).</p> <p>- Maketid.</p>
<p>KUNSTIMAAILM (<i>kunstiteosed, loomisprotsess, kunstilugu, kunstikeskkonnad</i>)</p>			
<p>Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid.</p>	<p>- Mõisteid: kunst, kunstitegevus, teos, kunstnik, maal, joonistus, skulptuur, skulptor, arhitektuur, arhitekt, foto.</p> <p>- Loomingu autorlus</p> <p>- Eksponeerimisviisid.</p>	<p>- Teoste sisu/temaatika (natüürmort/vaikelu, portree, autoportree, maastik, abstraktne kunst)</p> <p>- Tuttavad tehnikad ja töövõtted kunstnike töödes.</p> <p>- Rahvuskultuur (rahvariided, tüüpilised mustrid, tarbeesemed jne).</p>	<p>- Kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal, graafika.</p> <p>- Rahvakunst, maakunst, <i>grafiti, happening, arvutigraafika, tegevuskunst, fotograafia, vitraaž, mosaiik, eksliibris.</i></p>
<p>Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ning mõju igapäevaelus.</p>	<p>Animafilmi, mängufilmi, reklaami, muusikavideo, arvutimängu osa erinevate inimeste elus.</p>	<p>Eeskujud, iidolid, brändid, moed, nende kohta info saamise kanalid.</p> <p>Ühine ja isiklik maitse.</p>	<p>Reklaamide, ajakirjanduse, veebilehtede mõju, märgatud elemente ja reageeringud.</p>
<p>Lähiümbruse loodus ja ehituskunst.</p>	<p>- Kunstiteoste märkamine ja nimetamine (skulptuur, monument, arhitektuur).</p> <p>- Mustrid, värvid, rütmid looduses.</p>	<p>Linnaruum. Funktsionaalsed objektid: ootepaviljonid, pingid, prügikastid, laternapostid jne.</p>	<p>- Erinevad hooned (huvitavad detailid, funktsioon, vanus, materjalid). Kirik.</p> <p>- Sildid ja märgid.</p>

	Looduse kunstiteosed		
Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad	Muuseumid, galeriid, nende ülesanded.	Kunst argikeskkonnas, meediakanalites.	Kunstiportaalid, virtuaalsed galeriid.
TEHNILISED KÜSIMUSED (<i>tehnikad, vahendid, tehnoloogia</i>)			
Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).			
Vormimine (skulptuur)	Voolimine savist vms voolitavast materjalist. Võtteid: veeretamine, venitamine, süvendi surumine jne.	Erinevate struktuuride ja tekstuuride loomine. Voolimispulk	Eri materjalidest vormide loomine (nt papjeemašee, kipsiriie, paberskulptuur jne). Alusvorm, karkass.
Meisterdamine	Lihtsad ühendusmaterjalid ja -viisid, ohutud töövõtted. Looduslikud ja tehismaterjalid. Voltimine: lihtsad vormid, töövõtted. Origami.	Erinevad ühendusmaterjalid ja -viisid. Jääkmaterjalide loov kasutamine (pakendid, plastid, traat jne). Looduslike materjalide kogumine, kuivatamine. Voltimine.	Erinevate materjalide kombineerimine. Taimekompositsioonid, lilleseade. Voltimine.
Kollaaž	Rebimine, lõikamine, liimimine Aplikatsioon.	Tasapinnalised ja ruumilised materjalid. Mosaiik.	Valmiskujundite (fotod, väljalõiked) kasutamine.
Maal	Põhitöövõtted ja -vahendid. Kattevärvid. Guaššmaali pintslid, palett, värvi paksus, maalimisvõtted, värvikihi paksus paberil jne.	Maalimine spontaanselt ja läbimõeldumalt. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine. Kattevärvidega maali pinnal värvide	Kattevärvid. Akvarellmaal, kihiti maalimine. Akvarelli kombineerimine teiste vahenditega (õlipastelliga alla

	Värvide segamise põhimõtted (heledale lisada tumedamat värvi). Kriidi- ja õlipastellidega maalimine; pastelli otsa ja laia küljega, laialihõõrumine. Värvipliiatsiga pinna katmine (õrn ja intensiivne toon, ühtlase pinna saamine).	segamine. Akvarellidega maalimine; akvarellipintsel, sulatamine. Pastellide, värvi- ja viltpliiatsitega maalilise pinna saamine, värvide segamine (eri värvid üksteise peal, liigutusmehaanika).	joonistamine, pinna täiendamine kuivalt maalides, viltpliiatsitega jne). Kriidi ja õlipastellid. Ülemaalimine/-joonistamine Segatehnikad. Vilt- ja värvipliiatsitega segatehnikad.
Joonistamine	Joonistamine hariliku pliiatsi ja viltpliiatsitega. Erineva tumedusega pinnad.	Erineva karakteriga jooned. Joontega pinnamuustrite loomine, faktuur. Liigutusmehaanika.	(võimalust mööda) Erinevaid joonistusvahendeid (süsi, tušš, arvutiprogrammid...)
Trükkimine	Tempel, jäljend. Templitrükk. Pintsli trükk.	Naturaaltrükk (puulehed vms). Monotüüpia.	Paljundusgraafika, kliše, tõmmis. Papi trükk, materjalitrükk.
Pildistamine	Fotograafia, kaader. Motiivi valimine.	Sama objekti pildistamine (eri vaatenurgast, eri kella- v aastaajal).	Foto argielus, fotokunst. Pildiseeria.
Abivõtteid ja vahendeid	Teose vormistus, pildiraam. Kunstiteose eksponeerimine.	Motiivide paljundamine, üle- v pealekandmine (kopeerimine, šabloon, trafarett jne). Alusjoonistus.	Visand, kavand. Molbert. Portfoolio. Paspartuu, signatuur. Joonlaua ja sirkli kasutamine.

KASVATUSLIKUD KÜSIMUSED (*töökultuur, hoiakud, väärtused, käitumine*)

Töötamine iseseisvalt ja rühmas.	<ul style="list-style-type: none"> - Ülesandele keskendumine, töö lõpule viimine. - Katsetamisjulgus uue õppimisel, vajadusel abi ja suunamise palumine. - Üksteise ideede kuulamine, teiste arvamusega arvestamine, ühisotsusteni jõudmine. - Üksteise aitamine, ühistöös oma osa eest vastutuse võtmine. - Teistsuguse maitse, ideede, lahenduste, teostuste respektseerimine. Avatus ja tolerantsus erinevuste suhtes.
Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi	- Töövahendite (käärid, joonlaud, valib sobiva pintsli jne) eesmärgipärane kasutamine, nende hooldamine, õigesse kohta tagasi panemine.

arvestav kasutamine.	- Sobivate, ohutute töövõtete kasutamine (lõikamisel, rebimisel, liimimisel, voltimisel, värvimisel jne). Laudade ja riiete kaitsmine kahjustuste eest. - Töökoha korrastamine.
Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.	- Materjalide otstarbekas ja säästev kasutamine. - Taaskasutatavate materjalide kogumine ja loov kasutamine. - Paberi- ja papijääkide kokkukorjamine vastavasse konteinerisse viskamiseks. - Kohane käitumine erinevates keskkondades (muuseumis, raamatukogus, kirikus, internetikeskkondades jne), kahjustamata keskkonda, segamata teisi kasutajaid, ohustamata ennast ja teisi..

Õppetegevused

KUJUTAMINE (reaalsus, fantaasia, suhted, oma kogemused ja emotsioonid). <i>Midagi väljendavad kujutamisesanded</i>			
Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.			
Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.			
KUJUNDAMINE (disain, sh ruum, keskkond). <i>(Kujundamisülesanded)</i>			
Makettide ja kujundustööde teostamine.			
UURIMINE, VAATAMINE, ARUTLEMINE <i>(Iseseisev või ka kujutamise- või kujundamisülesandega seotud tegevus nende eel, ajal ja/või järel. Ainealane keel)</i>			

<p>Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kunstiteoste vaatlemine ja vaba kirjeldamine. Maal, graafika, skulptuur, foto. (slaidid, reprod, videod, näitused). - Kunstiteoste põhjal tegelaste lugude jutustamine. - Muuseumides, näitustel kohane jne käitumine. - Kunstiteostest inspiratsiooni leidmine oma tööde tarvis. 	<ul style="list-style-type: none"> - Teostest detailide otsimine, küsimustele vastuste leidmine. - Teoste tegelaste mõtete ja kavatsuste oletamine. - Arvamuse kujundamine ja põhjendamine (sh negatiivse). - Ainealaste mõistete kasutamine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Teose teadlikum vaatamine (lähedalt, eemalt, ruumilist teost mitmest küljest, sildi lugemine, giidi kuulamine). - Teoste mõtte sõnastamine. - Vaadeldud teoste põhjal oma versioonide tegemine.
<p>Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine.</p>	<p>Tuttavate ruumide vaatlemine ja kirjeldamine. Erinevad sise- ja välisruumid kodus ja kooliterritooriumil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avaliku ruumi (linnaruum, park, kaubanduskeskus jne) kujunduselementide märkamine, nende seisukorra üle arutlemine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoonete ja ehitiste (nt sillad, mastid vms) erineva funktsiooni üle arutlemine, detailide ja stiielelementide vaatlemine.
<p>Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kunstides edastatavad mõtted ja meeleolud. - Lemmikfilmide, -mängude kirjeldamine, tekkinud tunnetest rääkimine. Parimate ja halvimate reklaamide valimine, arvamuste võrdlemine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rahvuskultuuriga kokkupuudetest ja elamustest rääkimine (laulupidu, rahvatants, rahvariided, tarbe-esemed jne). - Avatus erinevate kultuuri-ilmingute suhtes. 	<ul style="list-style-type: none"> - Erinevate kunstide (visuaalne kunst, muusika, liikumine, kirjandus) koos esinemine (ooper, ballett, raamat, animafilm, muusikavideo, arvutimäng, reklaam). - Visuaalse info leidmine ja oma töös kasutamine (näidised ja abimaterjalid loodusest, raamatutest, internetist...).
<p>Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Töödest jutustamine, nende kirjeldamine, isiklike tähelepanekute tegemine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Oma ja kaaslaste tööde võrdlemine, lahenduste erinevuste esile toomine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Töö teema/mõtte sõnastamine. - Kesksete objektide, pildielementide paigutuse, värvilahenduse jms välja

		- Oma valikute ja eelistuste põhjendamine. - Loomingust/tegevusest rääkides lihtsamate ainealaste mõistete kasutamine. - Sallivus erinevuste suhtes.	toomine. - Idee ja teostuse suhte üle arutlemine.
--	--	--	--

Lõiming

Õppeaine	Lõiming
Eesti keel	<ul style="list-style-type: none"> • Kiri kui märgisüsteem • Suuline ja kirjalik väljendusoskus • Soome-ugri rahvaste kunst • Kirja kujundamine, tekst pildi osana • Loetu mõistmine, erialane terminoloogia, töö erinevate infoallikatega • Esitlusmaterjalide koostamine ja esitamine • Uurimistöode, referaatide ja retsensioonide kirjutamisel kasutatav sõnavara ja õigekeelsus • Kunstiraamatud, -õpikud
Kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • Rahvaluule ja kirjandus kunstis • Illustratsioon • Kunst ja teater • Kunstnike monograafiad
Võõrkeeled	<ul style="list-style-type: none"> • Teadmised erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest • Kunstiga seotud võõrkeelsed nimed ja terminoloogia (hääldamine ja tähendus) • Info hankimise internetist, uurimustööde ja referaatide koostamiseks

Matemaatika	<ul style="list-style-type: none"> • Geomeetrilised kujundid • Ruumilised kehad, nende kujutamine • Mõõtmine ja konstrueerimine • Perspektiiviõpetus • Kuldlõige
Ajalugu	<ul style="list-style-type: none"> • Rahvarõivad, rahvuslik tarbekunst ja ehitised • Erinevate ajastute kunst • Tehnika ja tehnoloogia areng • Ajaloosündmused ja ajaloolised isikud kunstis • Ajalooline taust kunsti kujunemise juures
Inimeseõpetus	<ul style="list-style-type: none"> • Toiduained kunstis • Toit ja reklaam • Tervislik eluviis • Suhted ja suhtlemine • Riiklikud sümbolid • Euroopa riigid ja rahvad, tolerantsus • Inimesed meie ümber, lõiming • Reklaam, meedia, tarbimislõksud • Säästlik tarbimine, materjalide taaskasutamine • Kaasaja multikultuurne ühiskond • Ideoloogiad kunsti kujundajana
Loodusõpetus	<ul style="list-style-type: none"> • Loomad ja taimed kunstis, kujutamine • Looduskaitse • Looduse vaatlemine ja joonistamine naturist (õues) • Loodusnähtuste kujutamine • Maastikumaali kujunemine

	<ul style="list-style-type: none"> • Looduslähedane kunst
Kehaline kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> • Sport kunstis, suve ja talvespordi alad • Liikuva inimese kujutamine
Tehnoloogia	<ul style="list-style-type: none"> • Infotehnoloogia ja arvuti kasutamine õppimis-, töö- ja suhtlusvahendina • Disain • Materjalid ja nende omadused • Ergonoomika
Muusika	<ul style="list-style-type: none"> • Muusika väljendamine kunstis • Muusikud ja instrumendid • Popmuusika • Noodikiri kunstilise kujundina

Õpitulemused

II kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
- 2) kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- 3) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
- 4) mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- 5) märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
- 6) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
- 7) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- 1) lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- 2) kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

Õpilane:

- 1) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
- 2) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
- 2) selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
- 3) annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.